

Storbritannien, gav allerede i plenarforsamlingens generaldebat udtryk for stærk kritik af koloniudvalgets resolution af 1. september, fordi den ikke tog hensyn til befolkningens ønsker. Spanien og Storbritannien burde dog fortsætte forhandlingerne. I 4. udvalg udtalte Storbritanniens repræsentant, at enten drejede sagen sig om suveræniteten over området, og i så fald ville Storbritannien være villig til at rette sig efter en afgørelse af Den internationale Domstol, eller også var den et kolonispørgsmål, og i så fald foreskrev kolonideklarationen, at der skulle tages hensyn til befolkningens interesser. Påstanden om, at Gibraltars nuværende status stred mod kolonideklarationens bestemmelse om territorial integritet, var urigtig, idet denne bestemmelse tog sigte på at forhindre en kolonimagts vilkårlige opdeling af områder, der i kolonitiden havde været administreret under ét.

Spaniens repræsentant mente, at enhver anden løsning end Gibraltars indlemmelse i Spanien ville stride mod kolonideklarationen som et brud på dennes princip om territorial integritet. Folkeafstemningen den 10. september 1967 kunne ikke tillægges betydning, fordi den nuværende befolkning — britiske undersætter — ikke er områdets oprindelige, der var blevet fordrevet efter Storbritanniens besættelse af Gibraltar efter freden i Utrecht i 1713. Områdets oprindelige befolkning var nu bosat i den spanske del af Gibraltar-området. Folkeafstemningen havde fundet sted under tryk på grund af britiske militærmanøvrer iværksat omkring tidspunktet for dens afholdelse. En accept af folkeafstemningen og af det britiske resolutionsforslag ville være en tilsidesættelse af koloniudvalgets kompetence.

En række arabiske og latinamerikanske lande støttede i deres indlæg spanske synspunkter.

De *kommunistiske* lande havde naturligt nok vanskeligt ved at finde deres egne ben i en strid mellem Storbritannien som kolonimagt og indehaver af en base på den ene side og Franco-Spanien på den anden side. De angreb i deres indlæg Storbritanniens opretholdelse af basen på Gibraltar-halvøen, men fremhævede samtidig — omend i mere forsigtige vendinger — befolkningens selvbestemmelsesret og undgik i øvrigt at tage stilling til striden om områdets fremtid.

Afgørende for Sovjetunionens og dermed de øvrige kommunistiske landes beslutning om i sidste instans at støtte det spansk-inspirerede resolutionsforslag var formentlig et stærkt tryk fra de arabiske lande, der til gengæld for spansk støtte i Mellemøst-krisen gik helt og fuldt ind for Spanien i Gibraltar-spørgsmålet.

Britiske Commonwealth-lande krævede respekt for befolkningens ret til selv at bestemme områdets fremtidige tilhørsforhold og fandt ingen grund til at tvivle på, at folkeafstemningens resultat var et dækkende udtryk for befolkningens ønsker. Finland fremhævede, at forhandlingerne mellem Spanien og Storbritannien burde genoptages, og at der burde tages tilbørligt hensyn til befolkningens ønsker. Det af Danmark og Norge m. fl. fremlagte resolutionsforslag var et rimeligt kompromis.

III. Høring af petitionærer.

4. udvalg hørte om *petitionærer* Gibraltars førsteminister, Sir Joshua Hassan, og dennes stedfortræder, Peter Isola, der begge fastholdt, at Gibraltars befolkning ønskede at opretholde forbindelsen med Storbritannien. Tillige afhørte udvalget 2 spaniere, hr. Hidalgo, der er borgmester i San Roque — nabobyen til Gibraltar — og derpå baserede et krav om at repræsentere Gibraltars oprindelige 200.000 indbyggere, samt en hr. Fugardo, en „fagforeningsleder“ fra Madrid, der hævdede at repræsentere 5.000 spanske grænsearbejdere. De to sidstnævnte petitionærer gjorde ikke noget stærkt indtryk.

IV. Afstemningerne.

Forud for afstemningen var situationen den, at der måtte påregnes at være et flertal både for det latinamerikanske forslag og formentlig tillige for det dansk-norske kompromisforslag. Det latinamerikanske forslag var imidlertid fremsat først, og da dets vedtagelse ville udelukke en afstemning om kompromisforslaget, fremsatte Norge på forslagstillernes vegne forslag om prioritet for dette. Prioritetsforslaget blev imidlertid forkastet, idet 30 stemte for, medens 62 stemte imod, og 24 afstod. Denne procedureafstemning var således i sig selv af væsentlig betydning for udfaldet af substansspørgs-